

بررسی میزان انطباق آموزش های فنی و حرفه ای با نیازهای آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر

سهیلا جلیلیان*^۱، دکتر یداله مهرعلیزاده^۲، دکتر سید منصور مرعشی^۳

تاریخ دریافت: ۹۴/۲/۱۱ صص ۱۴۹-۱۳۱ تاریخ پذیرش: ۹۴/۶/۷

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی میزان انطباق آموزش های فنی و حرفه ای با نیازهای آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر بود. روش پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه سازمان ها و شرکت ها (صنایع کوچک، متوسط و بزرگ شهرستان مطابق اطلاعات ثبت شده در اداره صنایع استان- وزارت صنایع و معادن، معاونت توسعه صنعتی، دفتر آمار و اطلاع رسانی) که ۴۲ شرکت برآورد شد و مرکز فنی و حرفه ای شهرستان خرمشهر، در بخش صنعت بود. نمونه گیری دوبار و به دو منظور انجام شد. ابتدا با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند ۹ شرکت انتخاب گردید و با ۹ نفر از مدیران و ۹ نفر از کارشناسان مصاحبه به عمل آمد. در مرحله دوم به صورت تصادفی ساده، ۱۲۵ نفر از مدیران و کارشناسان برای تکمیل پرسشنامه انتخاب گردید. جهت جمع آوری داده های پژوهش از بررسی اسناد و مدارک، مصاحبه و پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید که روایی محتوایی پرسشنامه توسط صاحب نظران مورد تأیید قرار گرفت و پایایی ابزار محاسبه و تأیید شد. داده های جمع آوری شده با استفاده از آمار توصیفی تجزیه و تحلیل گردید. یافته های پژوهش نشان داد که بین عملکرد موجود آموزش های فنی و حرفه ای با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزشی شناسایی شده دارای اولویت) این شهرستان انطباق وجود ندارد. همچنین بررسی نتایج بدست آمده، نشان داد که ۹ دوره عمومی، ۷ دوره مدیریتی و ۴۵ دوره تخصصی اولویت های آموزش های فنی و حرفه ای مورد نیاز بازار کار در زمینه صنایع این شهرستان را تشکیل می دهند.

واژه های کلیدی: آموزش های فنی و حرفه ای، نیازسنجی، نیازهای آموزشی، صنایع، عملکرد آموزشی.

^۱ . *نویسنده مسئول، کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز. jaliliansoheila@gmail.com

^۲ . استاد گروه علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، mehralizadeh_y@scu.ac.ir

^۳ . عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، mmarashi12@yahoo.com

* این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی مؤلفان با عنوان «بررسی میزان انطباق آموزش های فنی و حرفه ای با نیازهای آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر» که با حمایت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خوزستان اجرا شده است، می باشد.

مقدمه

امروزه، آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای و پژوهش‌های ناظر بر این آموزش‌ها یکی از محورهای اساسی در توسعه همه جانبه، به ویژه تحقق سیاست‌های کلان اشتغال‌زایی در کشور ما محسوب می‌شوند (Nafisi, 2003: 5). با پیشرفت صنعت و فن‌آوری، بهره‌برداری از نیروی انسانی ماهر و کارآزموده از جمله مؤلفه‌هایی بود که مورد توجه و مطالعه عمیق صنعتگران و متخصصان نظام آموزشی در سراسر جهان قرار گرفت. در گذشته مسئولیت مهارت‌آموزی نسل جوان برعهده بزرگان و اصناف بود. این مسئولیت با گسترش صنایع ماشینی و نیاز مردم به آموزش و بازآموزی جویندگان کار فاقد مهارت و شغل به بخش‌های تولیدی، تجاری و کشاورزی برعهده نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای گذارده شد. نقشی که آموزش فنی‌وحرفه‌ای در تربیت نیروی انسانی ماهر مورد نیاز جوامع و در راستای تحولات سریع در صحنه علوم و فن‌آوری به ظهور رسانید، موجب توجه بیش از پیش کشورهای جهان به موضوع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای شد (Moutlagh & Saberi, 2010: 135).

لذا با توجه به اهمیت آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای و هدفی که این سازمان برعهده دارد، یکی از هدف‌های اصلی نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای تربیت نیروهایی است که بتوانند از مهارت‌های کسب شده در جریان آموزش به طور موفقیت‌آمیزی در محیط کار بهره‌برداری کنند و با کارایی بالا به انجام امور بپردازند. به عبارت دیگر، افزایش کیفیت آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای موجب بالارفتن کارایی و کارآفرینی نیروی انسانی برای کمک به رشد اقتصادی و اشتغال در جهت بهبود کیفیت زندگی مردم گردد. تحقق این هدف در مرحله اول مستلزم شناخت نیازهای در حال تغییر بازار کار (نیاز سنجی) و کارایی و انعطاف‌پذیری نظام آموزشی است. از این‌رو از جمله موانع عمده بر سر راه اجرای نظام جدید آموزشی و تحقق اهداف آن، نبود زمینه‌ها و شرایط لازم برای تحقق این ویژگی‌هاست (Mehrali Zadeh & et al, 2012).

در حال حاضر آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای^۱ در ایران به سه صورت در حال اجرا است، آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای دانش‌بنیاد^۲ که عمدتاً توسط وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم تحقیقات و فن-آوری (دانشگاه علمی و کاربردی) و به صورت پراکنده اما زیر پوشش دانشگاه علمی و کاربردی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت جهاد و کشاورزی ارائه می‌شود. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مهارت بنیاد^۳ که عمدتاً توسط و با نظارت سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور در مراکز ثابت آموزشی، آموزشگاه‌های آزاد فنی‌وحرفه‌ای، مراکز آموزش صنعت ارائه می‌گردد و آموزش‌های فنی-

^۱. Technical and Vocational Education and Training

^۲. Knowledge based

^۳. Skill based

وحرفه‌ای سازمان نایافته^۱ که عمدتاً به صورت استاد شاگردی و پراکنده در حوزه‌های وسیع شغلی در جریان است و دانش آموختگان این نوع آموزش‌ها، مدرک و گواهینامه خاصی را دریافت نمی‌کنند. اما می‌توانند با کسب مجوز از مقامات ذیصلاح به کار اشتغال ورزند (Azad, 2007: 2). مطابق با قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، فصل دوم - علم‌وفن‌آوری ماده ۲۱ دولت مکلف است به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای از طریق افزایش دانش و مهارت با نگرش به انجام کار واقعی در محیط، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقاء و توانمندسازی سرمایه های انسانی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح استاندارد جهانی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و حرفه‌ای برای جوانان و ارتقاء جایگاه آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای برای نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای و علمی-کاربردی کشور اعم از رسمی، غیررسمی و سازمان نایافته، ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون در نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور را فراهم سازد (Fifth Five-Year of country Development Plan, 2010:21). اما علی‌رغم اهمیت و تأکید برنامه‌های مختلف توسعه کشور در خصوص آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای به‌ویژه در بخش صنعت هنوز این حوزه از آموزش‌ها با مسائل و مشکلات فزاینده‌ای روبه‌رو می‌باشد از مهم‌ترین مشکلات آموزش‌های فنی-وحرفه‌ای در کشور و استان خوزستان مسأله انطباق آموزش‌ها با نیازهای استان، شهرستان و صنایع موجود است. بخشی از این عدم‌انطباق ناشی از فرآیندهای پیچیده نیازسنجی، طراحی، اجرا و ارزیابی آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای بوده است (Mehrali Zadeh, 2010).

در این زمینه مطالعه مهرعلی‌زاده (Mehrali Zadeh, 2007) با عنوان "نیازسنجی رشته‌های مهارتی شاخه کارودانش در زمینه‌ی صنعت و میزان انطباق رشته‌ها با وضعیت موجود در برنامه پنج ساله سوم توسعه کشور در استان خوزستان" با بهره‌گیری از مطالعه میدانی مدیران و کارکنان مسئول صنایع بزرگ و کوچک استان نشان داد، رشته‌های مرتبط با برق و کامپیوتر، عمران، مکانیک، صنایع چوبی، صنایع دستی، کشاورزی و خدمات ارتباطی ساختاری لازم بین نیازسنجی‌های آموزشی کارودانش با بازار کار استان خوزستان وجود نداشته است. در پژوهشی دیگر، مهرعلی‌زاده و همکاران (Mehrali Zadeh & et al, 2005) نشان دادند که برنامه‌های دوره‌های آموزش فنی‌وحرفه‌ای با نیازهای صنعت و بازارکار از دیدگاه کارآموزان، مربیان، مدیران و کارشناسان مطابقت لازم را ندارد. نتایج حاصل از مطالعات کهک (Kahak, 1998)، رحیمی (Rahimi, 1999)، قدیمی مقدم (Ghadimi Moghadam, 1999)، نفیسی (Nafisi, 1999)، شبگو منصف (SHabgo Monsef 1999)، امرائی (Omaraei, 2000)، برزگر و همکاران (Barzegar & et al, 2002)، نویدی (Navidi, 2003)،

¹. Un formal Education

نادری و همکاران (Naderi & et al, 2004) نیز عدم ارتباط و هماهنگی بین رشته‌های مهارتی و نیازهای بازار کار و نیازهای بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی را نشان داده است. اما نتایج حاصل از تحقیق حسن فامیان (Hasan Famian, 1998) با عنوان "بررسی میزان هم-سوئی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازارکار" نشان داد که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بازارکار طرح‌ریزی شده است و بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیازهای بازارکار همسویی و تناسب وجود دارد. همچنین یافته‌های آیتی و فتحی (Aiati & Fathi, 2014) در پژوهشی با عنوان "بررسی ارتباط برنامه‌ی درسی (مهارت‌های عمومی) آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازارکار شهر بیرجند" حاکی از آن است که برنامه‌ی درسی (مهارت‌های عمومی) آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در اکثر موارد با نیازهای بازارکار کاملاً و یا تا حد زیادی منطبق است و در مواردی عدم انطباق دیده می‌شود. کشتی‌آرای و همکاران (keshtiaray, 2012) نیز به تناسب نسبی بین نیازهای شهرستان فلاورجان در بخش صنعت با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای موجود اشاره نمودند. در پژوهشی دیگر حسینی (Hasani, 2014) به "نیازسنجی آموزش‌های مهارتی اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان غربی در حوزه‌ی صنعت" پرداخت. یافته‌ها حاکی از آن بودند که ۱. کارفرمایان وضعیت مطلوب شاخص‌های ارزیابی را به طور معنی‌داری بالاتر از وضعیت موجود ارزیابی نمودند. ۲. از نظر مربیان و کارآموزان اختلاف معنی‌داری بین میانگین وضع موجود و مطلوب شاخص ارزیابی وجود داشت. در نهایت با توجه به ظرفیت‌های شهرستان‌ها، تعدادی نیاز یافته‌های تحقیق هوانگ جانگ (Hwang jeng, 2002) نشان داد، بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با بازار کار و صنعت مطابقت وجود ندارد. به طوری که او معتقد است، پایین بودن محتوای برنامه آموزشی با صنعت، به عنوان مشکلات برنامه درسی مراکز فنی و حرفه‌ای است. آلیس (Allais, 2012) در مقاله خود به بررسی رابطه بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و توسعه پرداخته و نشان داد که کمبود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کمبود مهارت‌ها و بازارکار انعطاف‌ناپذیر از علل عمده بیکاری است. بن‌سا، آهیک پور و بوتنگ (Bensah, Ahikpor & Boateng, 2011) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که باید بین نیازهای آموزشی کارکنان در بخش صنعت با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای انطباق به وجود بیاید. همانطور که در مورد تمام برنامه‌ها ایجاد مشارکت قوی با صنعت امری ضروری می‌باشد.

کاگاری (Kagaari, 2007) در پژوهش خود، خواستار مشارکت ذی‌نفعان در طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های آموزشی مناسب شد. وی معتقد است باید بطور جدی در آموزش افراد برای پاسخگویی به نیازهای در حال تغییر از طرف مدیران ارزیابی منظمی صورت گیرد. موزاکیتیس (Mouzakitits, 2010) به این نتیجه رسید که ارتباط مداومی بین طراحی برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای مؤثر و ورود به بازارکار وجود دارد.

فریرواسمیت (Ferrier & Smith, 2012)، چنگ (Cheng, 2012)، گال (Goel, 2011)، مارکواردت، روبلکسی و هوگر (Marquardt, Robelski & Hoger, 2010)، کوونی (Cooney, 2010)، هیوز (Hughes, 2010)، شواب (Schwab, 2010) و پالم (Palmer, 2007) در مطالعات خود نشان دادند که آموزش فنی و حرفه‌ای عاملی مهم برای بهبود مهارت‌های مربوط به کار، اثربخشی سازمانی، رشد بهره‌وری، پیشرفت‌های اقتصادی، اجتماعی و رقابت ملی است و دارای آثار مثبت بر اشتغال و توانمندسازی مدیران و کارکنان، کارگروهی، افزایش آگاهی، دانش، مشارکت و مهارت‌های آنان می‌باشد.

به طور کلی با توجه به تأثیراتی که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در تشکیل و ارتقاء سطح بازدهی نیروی انسانی در بردارد، اما متأسفانه در بررسی‌های به عمل آمده در بیش از ۷۰ پژوهش، انطباق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار مورد مطالعه قرار گرفته است. پژوهشگران به طور صریح به کافی نبودن انطباق برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای یا نیازهای بخش‌های سه‌گانه‌ی اقتصادی (صنعت، خدمات و کشاورزی) اشاره کرده‌اند. به نظر می‌رسد که در ایجاد و گسترش رشته‌های واحدهای آموزشی و تدوین محتوا به نیازها، امکانات مناطق مختلف، توجه کافی نمی‌شود و جهت‌گیری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با سیاست‌های کلان اقتصادی کشور همخوانی ندارد (Navidy, 2003).

به هرحال، مطالب مورد بحث گویای آن است که نیازسنجی آموزشی در کیفیت بخشی به آموزش‌های مهارتی فنی و حرفه‌ای تأثیر دارند. بنابراین باید نسبت به نیازهای آموزشی افراد و ارتقاء و بهبود مهارت‌های افراد در حوزه‌های مختلف فنی و حرفه‌ای از جمله در بخش صنایع نیازسنجی ویژه‌ای به عمل آید. صنعت به عنوان یکی از محرک‌های اصلی در توسعه اقتصادی کشور نقش ویژه دارد و استان خوزستان و شهرستان خرمشهر نیز به عنوان یکی از استان‌ها و شهرستان‌های مهم کشور که می‌تواند در این توسعه نقش اساسی را داشته باشد تلقی می‌گردد. خرمشهر به جهت واقع شدن در مجاورت خلیج فارس و کشور عراق از اهمیت استراتژیک اقتصادی، تجاری و سیاسی ویژه‌ای برخوردار است. این شهرستان دارای قابلیت‌های فراوانی در بخش صنعت است و صنایع و سازمان‌ها در این شهرستان دارای طیف وسیعی از تنوع و پیچیدگی هستند و نیازهای متنوعی را مطرح می‌کنند. از این رو شناخت دقیق نیازهای آموزشی در بخش‌های صنعت برای در نظر گرفتن آموزش‌ها و امکانات مورد نیاز جهت رشد و شکوفایی از مهم‌ترین مسائل می‌باشد. این امر می‌تواند تا ابتدا نیازها شناسایی گردند و سپس بر اساس نیازهای شناسایی شده، اقدام به طراحی و اولویت‌بندی دوره‌های آموزشی مهارتی نمود و با توجه به اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیازهای بازار کار مجموعه‌ای منسجم برای گسترش برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در زمینه صنعت ارائه گردد. در این راستا، هدف از این پژوهش، بررسی میزان انطباق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای

آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر است. بررسی‌ها نشان داد که در شهرستان خرمشهر پژوهشی در این زمینه انجام نگرفته است. از این رو، انجام این پژوهش ضرورت و توجیه می‌یابد.

هدف کلی پژوهش

بررسی میزان انطباق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر.

سؤالات پژوهش

۱. نیازهای آموزشی بخش صنایع شهرستان خرمشهر کدامند؟
۲. بین وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در زمینه صنایع شهرستان خرمشهر با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزشی شناسایی شده دارای اولویت) این شهرستان چه میزان انطباق وجود دارد؟
۳. اولویت‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مورد نیاز بازار کار در زمینه صنایع شهرستان خرمشهر کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی است و جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی و از نوع پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه سازمان‌ها و شرکت‌ها (صنایع کوچک، متوسط و بزرگ شهرستان مطابق اطلاعات ثبت شده در اداره صنایع، وزارت صنایع و معادن، معاونت توسعه صنعتی، دفتر آمار و اطلاع رسانی) که ۴۲ شرکت برآورد شد و مرکز فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر، در بخش صنعت بود. در این راستا، نمونه‌گیری دو بار و به دو منظور انجام شد. نخست، برای دریافت نظرات مدیران و کارشناسان به منظور شناخت وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در بخش صنایع و شکل‌دهی به پرسشنامه تحقیق و دوم به منظور اجرای پرسشنامه و انجام پژوهش میدانی. نمونه‌گیری در مرحله اول پژوهش، به صورت هدفمند انجام گرفت، یعنی ۹ شرکت که جزء صنایع مهم بودند، انتخاب شدند و نظرسنجی از ۹ نفر از مدیران و ۹ نفر از کارشناسان صنایع، برای تعیین دوره‌هایی که می‌توانست در پرسشنامه قرار گیرد، به عمل آمد. در گام بعدی، پرسشنامه بر اساس اطلاعات گردآوری شده در مرحله اول تدوین گردید، از بین افراد جامعه برای انجام پیمایش، به صورت تصادفی ساده ۱۲۵ نفر از مدیران و کارشناسان انتخاب و پرسشنامه در بین آن‌ها اجرا شد. ابزارهای پژوهش شامل:

- **بررسی اسناد و مدارک موجود** در صنایع شهرستان، مطابق با اطلاعات ثبت شده در اداره صنایع استان، وزارت صنایع و معادن، معاونت توسعه صنعتی، دفتر آمار و اطلاع رسانی و سند توسعه استانی و نیز اطلاعات موجود در مرکز فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر به منظور شناسایی نیازهای آموزشی بخش صنعت.
- **مصاحبه.** از این ابزار جهت بررسی وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در بخش صنایع و تعیین روایی محتوایی سؤالات پرسشنامه، استفاده گردید. مصاحبه نیمه هدایت شده بود و تا حصول توافق بین مصاحبه شونده‌گان ادامه یافت.
- **پرسشنامه.** این ابزار شامل سه بخش دوره‌های عمومی، دوره‌های مدیریتی و دوره‌های تخصصی است. بخش تخصصی متناسب با فعالیت هر شرکت طراحی شد. لازم به ذکر است که سؤالات پرسشنامه مجموعه‌ای از دوره‌های آموزشی مستقل را در بر می‌گیرد که به لحاظ نظری، انتظار نمی‌رود بین آن‌ها همبستگی وجود داشته باشد. از این‌رو، ضرورتی برای محاسبه آلفای کرونباخ وجود ندارد و انجام نشده است.

بنابراین فرایند تحقیق در دو مرحله انجام گرفت، درگام نخست از اسناد و مدارک موجود برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. در این مرحله از طرح، پژوهشگر با استفاده از داده‌های موجود به شناسایی نیازهای آموزشی بخش صنعت شهرستان خرمشهر پرداخته است. سپس در مرحله دوم، برای مطالعه‌ی میدانی مصاحبه و پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آمار توصیفی (نظیر فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌های پژوهش

سوال اول. نیازهای آموزشی بخش صنایع شهرستان خرمشهر کدامند؟

نیازهای بخش صنعت شهرستان خرمشهر با مطالعه، بررسی و تحلیل اسناد و مدارک موجود (در صنایع شهرستان مطابق اطلاعات ثبت شده در اداره صنایع استان، وزارت صنایع و معادن، معاونت توسعه صنعتی، دفتر آمار و اطلاع رسانی در سال ۹۲-۹۱، مطالعه سند توسعه استانی و نیز اطلاعات موجود در مرکز فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر) مشخص شده و به شرح جدول زیر می‌باشد:

جدول ۱. عناوین مزیت‌های نسبی به تفکیک در شهرستان خرمشهر

ردیف	کشاورزی	صنعت	خدمات
۱	باغداری و نخیلات	محصولات غذایی و آشامیدنی	حمل و نقل بار و مسافر دریایی
۲	صید و صیادی	پوشاک و عمل آوری پوست خز	حمل و نقل بار و مسافر ریلی
۳		ساخت مواد و محصولات شیمیایی	حمل و نقل بار و مسافر جاده‌ای
۴		ساخت ماشین آلات و تجهیزات	گمرکات و انبارداری و ارتباطات
۵		سایر تجهیزات حمل و نقل	هتل و رستوران
۶		ساخت فلزات اساسی	عمده فروشی، خرده فروشی
۷			ساختمان

براساس یافته‌های جدول ۱، نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای در بخش صنعت این شهرستان به ترتیب اولویت شامل، محصولات غذایی و آشامیدنی، پوشاک و عمل آوری پوست خز، ساخت مواد و محصولات شیمیایی، ساخت ماشین آلات و تجهیزات، سایر تجهیزات حمل و نقل و ساخت فلزات می‌باشد.

سوال دوم: بین وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در زمینه صنایع شهرستان خرمشهر با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزشی شناسایی شده دارای اولویت) این شهرستان چه میزان انطباق وجود دارد؟

جدول ۲. وضعیت موجود آموزش در صنایع مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر سال

۱۳۹۰

ردیف	گروه	نوع دوره	نام دوره	نام مرکز	نام کارگاه
۲۰	صنایع غذایی	اصناف	کارگر پیش‌کار واحدهای تولیدی نان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه صنف نانواپی
۲۰	صنایع غذایی	اصناف	کارگر پیش‌کار واحدهای تولیدی نان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه صنف نانواپی
۲۰	صنایع غذایی	اصناف	کارگر پیش‌کار واحدهای تولیدی نان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه صنف نانواپی

۱۶	اصناف	مسئول دوره‌ها و خدمات آموزشی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه انجمن‌های صنفی آموزشگاه‌های آزاد	۱۶
۱۶	اصناف	مسئول دوره‌ها و خدمات آموزشی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه انجمن‌های صنفی آموزشگاه‌های آزاد	۱۶
۱۶	اصناف	مدیر آموزشگاه فنی و حرفه‌ای	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه انجمن‌های صنفی آموزشگاه‌های آزاد	۱۶
۱۶	اصناف	مدیر آموزشگاه فنی و حرفه‌ای	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه انجمن‌های صنفی آموزشگاه‌های آزاد	۱۶
۲۰	ضمن کار	هزینه یاب کیفیت	مرکز شماره ۸ خرمشهر	شرکت رینگ سازی سایپا	۲۰
۲۰	ضمن کار	نقشه خوان صنعتی ساخت و تولید	مرکز شماره ۸ خرمشهر	شرکت رینگ سازی سایپا	۲۰
۲۰	ضمن کار	نگارنده متون فارسی- نگارش بازرگانی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	شرکت رینگ سازی سایپا	۲۰
۲۰	ضمن کار	اطفاء حریق	مرکز شماره ۸ خرمشهر	شرکت رینگ سازی سایپا	۲۰
۲۰	ضمن کار	جوشکاری با فرآیند قوس الکتریکی دستی در سطوح E6, E6	مرکز شماره ۸ خرمشهر	تسدید	۲۰

جدول ۳. وضعیت موجود آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر سال ۱۳۹۱ آموزش در صنایع مرکز

شماره ردیف	گروه	نوع دوره	نام دوره	نام مرکز	نام کارگاه
۱۶	صنایع غذایی	اصناف	کارگر پیش کار واحدهای تولیدی نان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه صنف نانوايي
۱۶	صنایع غذایی	اصناف	کارگر پیش کار واحدهای تولیدی نان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه صنف نانوايي
۱۶	صنایع دستی	اصناف	بافت فرش‌های تکنیکی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه تولید کننده فرش دستباف
۱۶	صنایع دستی	اصناف	بافت فرش‌های تکنیکی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اتحادیه تولید کننده فرش دستباف

۱۶	اتحادیه تولید کننده فرش دستباف	مرکز شماره ۸ خرمشهر	بافت فرش های تکنیکی	اصناف	صنایع دستی
۱۶	اتحادیه تولید کننده فرش دستباف	مرکز شماره ۸ خرمشهر	بافت فرش های تکنیکی	اصناف	صنایع دستی
۱۶	کشتی سازی اروندان	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اطفاء حریق	ضمن کار	بهداشت و ایمنی
۱۶	شرکت رینگ سازی سایپا	مرکز شماره ۸ خرمشهر	ایمنی انبار	ضمن کار	بهداشت و ایمنی
۱۶	شرکت رینگ سازی سایپا	مرکز شماره ۸ خرمشهر	اقدامات اولیه در حوادث و حریق	ضمن کار	بهداشت و ایمنی
۱۶	صنایع دریایی شهید موسوی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	کنترل پروژه با msproject مقدماتی	ضمن کار	فن آوری اطلاعات
۱۶	صنایع دریایی شهید موسوی	مرکز شماره ۸ خرمشهر	کنترل پروژه با msproject مقدماتی	ضمن کار	فن آوری اطلاعات
۱۶	شرکت تسدید	مرکز شماره ۸ خرمشهر	آزمایشگر قطعات صنعتی با مایع نافذ (pt)	ضمن کار	جوشکاری- بازرسی

براساس یافته‌های به دست آمده از جدول (۲) و (۳)، مصاحبه با مدیران و کارشناسان، تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده توسط مرکز فنی و حرفه‌ای (اصناف و ضمن کار) برای صنایع شهرستان خرمشهر در سال ۹۰، شامل ۱۲ دوره‌ی آموزش کارگری پیش کار واحدهای تولیدی نان، آموزش مسئولیت دوره‌ها و خدمات آموزشی، مدیریت آموزشگاه فنی و حرفه‌ای، هزینه‌یابی کیفیت، نقشه-خوانی صنعتی ساخت و تولید، آیین نگارش متون فارسی و آیین نگارش متون بازرگانی، آموزش اطفاء حریق و جوشکاری با فرآیند قوس الکتریکی دستی در سطوح E و E6 بوده است.

در سال ۱۳۹۱ نیز شامل ۱۲ دوره‌ی آموزش کارگری پیش کار واحدهای تولیدی نان، آموزش روش بافت فرش های تکنیکی، اطفاء حریق، ایمنی انبار، اقدامات اولیه در حوادث و حریق، کنترل پروژه با ms-project مقدماتی، کنترل پروژه با ms-project پیشرفته و آزمایشگر قطعات صنعتی با مایع نافذ (pt) بوده است.

سؤال سوم. اولویت‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مورد نیاز بازار کار در زمینه صنایع شهرستان خرمشهر کدامند؟

در این پژوهش براساس یافته‌ها و اطلاعات بدست آمده از تحلیل اسناد، مدارک و مصاحبه با صاحب‌نظران برای هر کدام از شرکت‌های مورد بررسی، دوره‌های پیشنهادی شامل دوره‌های عمومی، مدیریتی و تخصصی متناسب با فعالیت هر کدام از صنایع، مورد بررسی (صنایع مواد غذایی، پوشاک و عمل‌آوری پوست خز، ساخت کاغذ و محصولات کاغذی، کک و فرآورده‌های حاصل از نفت، ساخت مواد و محصولات شیمیایی، سایر محصولات کانی غیرفلزی، ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات، رادیو، تلویزیون، وسایل ارتباط جمعی و سایر تجهیزات حمل‌ونقل) قرار گرفته و در قالب پرسشنامه طراحی و ارائه گردید.

جدول ۴- شناسایی و اولویت بندی دوره‌های آموزشی مرکز فنی و حرفه‌ای با توجه به نیاز صنایع مورد بررسی در پژوهش از سال (۹۶ تا ۹۲)

ردیف	دوره‌های آموزشی	میانگین
دوره‌های عمومی		
۱	بهداشت صنعتی	۴/۸۶
۲	شناسایی خطرات و ریسک‌های محیط کار	۴/۶۰
۳	کمک‌های اولیه و فوریت‌های پزشکی	۴/۶۰
۴	آشنایی با قانون کار	۴/۴۰
۵	آشنایی با اصول اساسی روانشناسی (خلاقیت، تصمیم‌گیری، حل مسأله، مهارت‌های زندگی، ارتباط مؤثر و شیوه‌های کار گروهی)	۴/۲۶
۶	آشنایی با استاندارد بین‌المللی (ISO)	۴/۰۰
۷	آشنایی با کامپیوتر (ICDL) و کاربر شبکه اینترنت	۳/۸۰
۸	آشنایی با حسابداری	۳/۶۰
۹	مبانی کارآفرینی	۳/۴۰
دوره‌های مدیریتی		
۱	مدیریت کیفیت	۴/۶۰
۲	مدیریت مالی	۴/۵۰
۳	بهبود مدیریت	۴/۵۳
۴	مدیریت بازاریابی	۴/۴۰
۵	مدیریت زمان	۴/۳۳
۶	مدیریت دانش	۴/۳۳

۴/۰۰	مدیریت منابع انسانی	۷
دوره‌های تخصصی		
۴/۴۶	بسته بندی خرما	۱
۴/۴۰	درجه بندی خرما	۲
۴/۰۶	شیره گیر خرما	۳
۴/۳۳	طراحی لباس با رایانه	۴
۴/۰۶	تعمیرات و نگهداری تجهیزات خیاطی	۵
۳/۸۰	خیاط لباسهای کشی	۶
۳/۶۰	تکه دوزی با چرخ	۷
۳/۴۰	نازک دوز زنانه و مردانه	۸
۴/۵۰	آشنایی با تکنولوژی مدرن در تولید کاغذ و مقوا	۹
۴/۳۰	جوهر زدایی برای استفاده از ضایعات	۱۰
۴/۱۰	روش‌های جداسازی کاغذ از زباله	۱۱
۴/۲۰	شیوه‌های کنترل کیفیت در صنعت کاغذ و مقوا	۱۲
۴/۰۰	شناخت ماشین آلات ورق سازی و نحوه تولید آن	۱۳
۴/۱۰	شناسایی انواع عایق‌ها و مواد آن	۱۴
۴/۰۰	شناسایی عایق‌های رطوبتی و انواع آن	۱۵
۳/۹۰	ایمنی و حفاظت در عایقکاری	۱۶
۳/۸۰	خواص عایق و عملکرد و اجرای عایقکاری	۱۷
۳/۵۰	طراحی و شرایط فنی عایقکاری	۱۸
۴/۶۶	شناسایی مواد	۱۹
۴/۳۳	آشنایی با تفکیک و برچسب ظروف مواد شیمیایی	۲۰
۴/۳۳	اصول تهیه و نگهداری محلولهای شیمیایی	۲۱
۴/۲۰	روش‌های ساخت محصولات شوینده	۲۲
۴/۱۳	آشنایی با مواد خام شیمیایی	۲۳
۴/۰۶	کنترل کننده خط تولید محصولات شیمیایی	۲۴
۳/۸۶	کار با دستگاه تهیه مواد شیمیایی	۲۵
۴/۴۰	کنترل کیفیت در صنعت موزائیک	۲۶
۴/۰۶	آشنایی با انواع آزمایشها جهت تعیین سطح کیفیت موزائیک	۲۷
۴/۰۰	آشنایی با روشهای تولید (گرانیتی، معمولی، پرسی، و بیره ای)	۲۸
۴/۵۳	تکنولوژی در تولید رینگ	۲۹
۴/۰۰	روش‌های ساخت و تولید رینگ‌های اسپرت و غیر فولادی	۳۰

۳/۹۳	کاربرد آلیاژهای ریختگی آلومینیوم	۳۱
۳/۸۶	تکنیک‌های مدل‌سازی تایر و رینگ	۳۲
۴/۷۳	شناسایی قطعات الکترونیک	۳۳
۴/۶۶	قطعه‌شناسی تلفن همراه	۳۴
۴/۵۶	تست قطعات الکترونیک	۳۵
۴/۴۶	مهارت‌های فردی و ذهن	۳۶
۴/۴۶	نقشه‌خوانی تجهیزات الکتریکی و صنعتی بویژه (SCORM)	۳۷
۴/۰۰	الکترونیک مقدماتی	۳۸
۴/۸۶	تعمیر و نگهداری شناورهای دریایی	۳۹
۴/۸۰	ساخت و تعمیر انواع کشتی و قایق	۴۰
۴/۶۶	بازرسی و نظارت بر سیستم‌های برقی شناورها	۴۱
۴/۵۳	بازرسی و کنترل کیفی جوش	۴۲
۴/۴۰	تدوینگر دستورالعمل‌های اجرای جوشکاری (PQR- wps)	۴۳
۴/۲۶	آشنایی با تجهیزات ایمنی، اطفاء حریق و ناوبری	۴۴
۴/۰۰	دوره ممیزی آیین‌نامه بین‌المللی مدیریت ایمنی کشتیها (ISM)	۴۵

یافته‌های جدول (۴)، حاکی از آن است که مدیران و کارکنان با توجه به نیاز خود، دوره‌های با اهمیت و دارای اولویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را شناسایی و ارائه نموده‌اند، که شامل ۹ دوره‌ی عمومی، ۷ دوره‌ی مدیریتی و ۴۵ دوره‌ی تخصصی می‌باشند. ملاک تعیین این اولویت‌ها، میانگین بالاتر از ۳ می‌باشد، یعنی دوره‌هایی که میانگین‌شان از ۳ بالاتر است به عنوان دوره‌ی دارای اولویت شناخته شده است که در جدول مشاهده می‌شوند. این دوره‌ها، اولویت‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مورد نیاز بازار کار در زمینه‌ی صنایع شهرستان خرمشهر را از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ تشکیل می‌دهند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به‌دست آمده از جدول شماره (۱) در ارتباط با سؤال اول، حاکی از آن است که شهرستان خرمشهر به آموزش مهارتی در صنایع مذکور (محصولات غذایی و آشامیدنی، پوشاک و عمل‌آوری پوست خز، ساخت مواد و محصولات شیمیایی، ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات، سایر تجهیزات حمل و نقل و ساخت فلزات) نیاز دارد. مرکز فنی و حرفه‌ای خرمشهر با در نظر گرفتن نیاز این صنایع، باید اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی مناسب و مرتبط نماید، اما بررسی‌های صورت گرفته و

مصاحبه با مدیران، کارشناسان فنی و حرفه‌ای و صاحبان صنایع، بیانگر این است که متأسفانه دوره‌های آموزشی، مرتبط با نیاز صنعت در این شهرستان برگزار نشده است که این نتیجه با پژوهش مهرعلی‌زاده (Mehrali Zadeh, 2007) مطابق است. اما با تحقیق حسن فامیان (Hasan Famian, 1998) مطابقت ندارد، زیرا وی در بررسی‌های خود به این نتیجه رسید که بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیازهای بازارکار هم سویی و تناسب وجود دارد.

یافته‌های جدول (۳) و (۲) درخصوص سؤال دوم این پژوهش، نشان می‌دهد که در سال ۹۱-۹۰ مرکز فنی و حرفه‌ای شهرستان خرمشهر، در بخش آموزش صنایع، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی اصناف و ضمن کار نموده است اما متأسفانه برگزاری این دوره‌ها تنها به چند صنعت خاص اختصاص داشته است و همه‌ی صنایع را پوشش نداده است که با توجه به نیازهای آموزشی صنایع تعیین شده در این پژوهش، می‌توان گفت بین عملکرد موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای خرمشهر با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزشی شناسایی شده دارای اولویت) این شهرستان انطباق مطلوبی وجود ندارد. همچنین شرکت‌ها و صنایع موجود این شهرستان نیز برای آموزش‌های مورد نیاز خود، اقدامی نکرده‌اند. بطورکلی می‌توان گفت، ارتباط و تعامل دوطرفه و مفیدی بین صنعت و مرکز فنی و حرفه‌ای شهرستان وجود ندارد که این عدم تعامل، عملکرد آنها را کاهش داده است. بنابراین با هم جهت و همسو شدن مرکز فنی و حرفه‌ای با صنعت شهرستان، در جهت شناسایی نیازها و برگزاری آموزش‌های مرتبط، این عدم انطباق محدودتر می‌گردد. این یافته‌ها با پژوهش حسینی (Hasani, 2014)، مهرعلی‌زاده و همکاران (Mehrali Zadeh & et al, 2005) و کهک (Kahak, 1998) همخوانی دارد. همچنین با نتایج پژوهش نویدی (Navidy, 2003) که پژوهش‌های مرتبط با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را تحلیل کرده است و به ناکافی بودن انطباق برنامه‌های آموزشی با نیازهای بخش صنعت، خدمات و کشاورزی اشاره کرده است، مطابق می‌باشد. اما با نتایج پژوهش آیتی و فتحی (Aiati & Fathi, 2014) که بیان کرده‌اند برنامه‌ی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در اکثر موارد با نیازهای بازارکار کاملاً و یا تا حد زیادی منطبق است و در مواردی عدم انطباق دیده می‌شود، مطابقت ندارد.

جدول شماره (۴) در ارتباط با سؤال سوم، حاکی از آن است که کدام دوره‌های آموزشی در اولویت قرار دارند. این دوره‌ها توسط مدیران، کارکنان شرکت‌ها و صنایع شهرستان، با توجه به آموزش‌های مورد نیاز کار خود مشخص شده است. این اولویت‌ها شامل (۹ دوره‌ی عمومی، ۷ دوره‌ی مدیریتی و ۴۵ دوره‌ی تخصصی) برای هر صنعت بطور جداگانه مشخص و مرکز فنی و حرفه‌ای خرمشهر باید متناسب با نیازهای آموزشی تعیین شده، به توسعه و گسترش این آموزش‌ها بپردازد. با توجه به این جدول، می‌توان اظهار کرد که جهت‌گیری فنی و حرفه‌ای مرتبط و متناسب با نیازهای آموزشی و اولویت‌های تعیین شده در بخش صنعت نبوده است. بنابراین مرکز فنی و حرفه‌ای باید

در برگزاری دوره‌های آموزشی به دیدگاه صاحبان صنایع و کارفرمایان توجه خاص داشته باشد. این یافته‌ها با بررسی‌های نادری و همکاران (Naderi & et al, 2004)، برزگر و همکاران (Barzegar & et al, 2002)، امرائی (Omaraei, 2000)، شبگومنصف (SHabgo Monsef, 1999) و کهک (Kahak, 1998)، که بیانگر عدم ارتباط و هماهنگی بین رشته‌های مهارتی، نیازهای بازار کار و نیازهای بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی است، مطابقت دارد. اما با نتایج پژوهش کشتی‌آرای و همکاران (keshtiaray & et al, 2012) که بیانگر تناسب بین نیازهای بخش صنعت با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بود، مطابقت ندارد.

به‌طور کلی در خصوص عدم همخوانی یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج برخی پژوهش‌های انجام گرفته در این زمینه باید توجه داشت که؛

- در پژوهش‌های پیمایشی، وضعیت متغیر پژوهش ممکن است در جامعه‌های آماری مختلف، متفاوت باشد. زیرا نیازهای منطقه‌ای متفاوت است و افراد نمونه در جوامع مختلف نسبت به یک پدیده، ممکن است دیدگاه یکسانی نداشته باشند.
- تفاوت در یافته‌ها، ممکن است مربوط به گذر زمان باشد. از این‌رو ممکن است، انجام پژوهش‌های همزمان نتایج یکسانی داشته باشد.
- نوع روش به‌کارگرفته شده و ابزار گردآوری اطلاعات نیز ممکن است تفاوت در یافته‌ها را موجب شود. بنابراین، پژوهش حاضر با روش و ابزار مذکور، ممکن است نتایج یکسانی در سایر جوامع به دنبال داشته باشد.

در مجموع نظر به اهمیت نقش نیروی انسانی ماهر و آموزش‌دیده در توسعه و پیشرفت صنعت، درک اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به‌ویژه در عرصه‌ی آموزش تکنسین، امری ضروری است (vocational education of organization, 1999). در این مطالعه، تلاش بر این بود تا با ارزیابی و شناسایی وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مقایسه‌ی آن با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزشی شناسایی شده دارای اولویت) در صنایع این شهرستان، بتوان به چرایی و چگونگی کاستی‌ها پی برد. با توجه به مطالب فوق، این عدم انطباق، حاکی از آن است که آموزش‌های ارائه‌شده توسط این مرکز، متناسب با نیازهای آموزشی در این شهرستان نبوده است. همچنین عدم ارتباط و همکاری سازنده بین مرکز فنی و حرفه‌ای با صنایع مورد بررسی در این پژوهش نیز، مزید بر علت است. شناسایی و تعیین نیازهای آموزشی، برنامه‌ریزی آموزشی برای ارائه برنامه‌ها و برگزاری دوره‌های آموزشی مورد نیاز و دارای اولویت، کیفیت‌بخشی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و هماهنگ‌ساختن آن با نیازهای این شهرستان، راه‌های پاسخ‌گویی به این عدم انطباق هستند. مسئولان این مرکز آموزشی، با مدنظر قرار دادن نیازهای شناسایی شده، دوره‌های آموزشی پیش-بینی شده توسط این پژوهش و همچنین نتایج استخراج شده از سند توسعه شهرستان خرمشهر در

ارتباط با آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای (Mehrali Zadeh & et al, 2012)، باید بتوانند با توجه به تکنولوژی‌های نوین و موقعیت‌های اقتصادی شهرستان، برنامه‌ای دقیق برای تحقق نیازها و دوره‌های آموزشی برآوردشده تدوین و ارائه کنند تا تعامل بین دنیای کار و صنعت برقرار شود. توسعه سرمایه‌گذاری در بخش صنعت به عنوان محور توسعه اقتصادی کشور بشمار می‌رود و این بخش یکی از ارکان ایجاد اشتغال پایدار می‌باشد زیرا بخش‌های دیگر توسعه اقتصادی و اجتماعی نظیر کشاورزی، گردشگری و ارتقاء سطح رفاه‌عمومی نیز به گونه مستقیم وابسته به توسعه این بخش است. از این‌رو ارتقاء و ارتباطات قوی‌تر بین آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای و صنعت امری حیاتی است و بدون این همکاری آموزش فنی‌وحرفه‌ای نمی‌تواند پاسخی سریع و مؤثر به نیازهای صنعت بدهد (Sadri, 2005).

پیشنهاد‌های پژوهش

- با توجه به نتایج پژوهش، ارتباط و همکاری مدیران، کارشناسان مرکز فنی‌وحرفه‌ای با سازمان‌های صنعتی و تولیدی شهرستان به منظور شناسایی دقیق نیازهای بازار کار امری ضروری است.
- پیش‌بینی و تدوین برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی مرکز فنی‌وحرفه‌ای براساس نیازهای آموزشی در بخش صنعت این شهرستان صورت گیرد.
- هماهنگی بین دوره‌های آموزشی با پیشرفت‌های علوم و تکنولوژی وجود داشته باشد تا افراد ضمن دریافت آموزش جدیدترین و مناسب‌ترین روش‌های علمی، مهارت‌های لازم را در ارتباط با شغل خود کسب نمایند.
- سطح کیفی آموزش‌های مرکز فنی‌وحرفه‌ای، همگام با برآورد اولویت‌ها و دوره‌های آموزشی موردنیاز صنایع این شهرستان، از طریق تنوع بخشی و انعطاف‌پذیرکردن شیوه‌ها و روش‌های آموزشی ارتقاء یابد.
- به امر تحقیق در صنعت، اهمیت داده شود و مراکز فنی‌وحرفه‌ای و صاحبان صنایع، خود در زمینه نیازهای آموزشی صنایع موجود، تحقیق و پژوهش نمایند.

References

- Aiati, M; & Fathi, M (2014). Investigating the Relationship between the Technical and Vocational Curriculum (General Skills) with the Labor Market Needs in Birjand City, Quarterly Journal of Skill Training Vol, 2, No,8, p, 93- 110 (in Persian).
- Allais, S. (2012). Will skills save us? Rethinking the relationships between vocational education, skills development policies, and social policy in south Africa. International Journal of Educational development, vol, 32, Issue 5, p, 632-642.
- Azad, E. (2007). National capability Framework of Iran, Office of Curriculum, seventh record. Pp. 30-1(in Persian).
- Barzegar, M, et al. (2002). A study of Employment status of graduates' skills of computer and electronics Field of Study in branch and knowledge in Tehran, research reports, Tehran: Organization of Education in Tehran (in Persian).
- Bensah, E. C, Ahiekpor, J. C & Boateng, C. D. (2011). Migrating from subject-based to competency- based training in Higher National Diploma Chemical Engineering: the case of Kumasi polytechnic. Education for chemical Engineers, Vol, 6, Issue 3, p, 71- 82.
- Cheng, I.H. (2012). Case studies of integrated pedagogy in vocational education: A three- tier approach to empowering vulnerable youth in urban Cambodia Original Research Article.
- Cooney , R. (2010). Economic and Industrial Democracy. 31: 389 originally published online 30 April. Australia's automotive industry.
- Department of education and research of organization of Technical and Vocational (1999). A study of status of education trainees Employment in East Azerbaijan province during the 77- 1376, Research project, Department of Technical and Vocational Educational of East Azerbaijan (in Persian).
- Ferrier, F. & Smith, C.S. (2010). Persons with a Disability and Vocatinal Education and Training. International Encyclopedia of Education (Third Edition), p, 294-299.
- Ghadimi Moghadam, M.M (1999). A study of technical and professional training Educational needs of Khorasan province in year 1378, research project, Technical and Vocational Educational of Organization of Khorasan province, Ministry of Labour and Social Affairs (in Persian).
- Goel, V. P. (2011). Technical and vocational education and trining (TVET) system in india for sustainable development.
- Hasan Famian, M. (1998). A study of the coordination vocational educational with labor market needs in Uromieh city, research project, West Azerbaijan Province Office of Education (in Persian).
- Hasani, M (2014). Skill Training Needs Assessment of West Azarbaijan Technical and Vocational Training General Office in the Realm of Industry, Quarterly Journal of Skill Training Vol, 3, No,9, p, 67- 92 (in Persian).
- Hughes, M. C. (2010). Industry Involvement in the Vocational Education and Training system. International Encyclopedia of Education (Third Edition), p, 455-462.

- Hwang jeng, j. (2002). Curriculum standard of vocational and technical educational in taiwan, R, O, C. International Journal of Educational Development, Vol, 30, Issue 4, July 2010, P, 438-446.
- Kagaari , J. (2007). **Evaluation of the effects of vocational choice and practical training on students' employability.** Source: Vol, 31.
- Kahak, F. (1998). A study of the compatibility of Technical and Vocational Educational requirements Semnan Province and technical and professional manpower needs assessment in the next seven years, Research Project, Semnan Province Office of Education (in Persian).
- Keshtiaray, N; Yusefi, A & Mosavi, S (2012). A study of the match industrial sector needs with vocational educational of schools for boys and girls (case study; Felaverjan city), jornal of New Approach in Educational Management, vol,3; No, 2; p, 119- 138 (in Persian).
- Larijani, A (2010). Fifth Five-Year of country Development Plan, P, 21 (in Persian).
- Marquardt , N ; Robelski, S. & Hoeger, R. (2010). Human Factors: The Journal of the Human Factors and Ergonomics Society.p, 52- 308.
- Mehrali Zadeh, Y. (2004). Globalization and educational systems with emphasis on the country of Iran: rasesh (in Persian).
- Mehrali Zadeh, Y. (2007). assessment skills of knowledge in the Field of labor and industry and conformity with the present situation in the Third-Five Year of country development plan in Khuzestan province, Khuzestan Institute of Education of research project (in Persian).
- Mehrali Zadeh, Y. (2010). Draft of comprehensive system of Technical and Vocational Educational of Iran, p. 3 (in Persian).
- Mehrali Zadeh, Y; Hkoda Panah, M; & Marashi, S.M. (2012). Instrument of development skills of Khuzestan province in during of the Fifth Economic, Social and Cultural of Islamic Republic plan of Iran (2017- 2012) (in Persian).
- Mehrali Zadeh, Y; SHahni yeilagh, M, & Karimi, Z. (2005). Assess the quantity and quality of industrial training periods and professional technical of centers Khuzestan province, Research Project, Technical and Vocational Educational of Organization of Khuzestan province and research assistant of Shahid Chamran University of Ahvaz (in Persian).
- Moutlagh, M & Saberi, M. (2010). Investigate the relationship between technical and professional training and job placement effectiveness of male students in the Arak city. Journal of Social Sciences, N,4 (in Persian).
- Mouzakitis, G. S. (2010). The role of vocational education and training curricula in economic development. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Vol, 2, Issue 2, P, 3914-3920.
- Naderi, E. A; Ahmadi, S.A; & Langarane Dastjerdi, M. (2004). A study of the match between vocational educational with the purpose of the Third Economic, Social and Cultural of country development plan. journal of research and knowledge in Educational Sciences, number-1, Esfahan: Azad of Islamic unit Khorasgan University (in Persian).

- Nafisi, A.H. (2000). Failure to investigate the relationship between education and labor market systems and providing corrective work. Tehran: School (in Persian).
- Navidi, A; Peyman, A.A; Ghasemi Pooya, A; & Barzegar, M. (2003). Technical and Vocational Educational of Abstract. First edition, Tehran: Institute of Education (in Persian).
- Omaraei, A. (2000). A study of methods of attract and propensity in technical and vocational Field of Study in Lorestan province, Allameh Tabatabai University The Master thesis, Faculty of Education and Psychology (in Persian).
- Palmer, R. (2007). Skills for work?: from skills development to livelihoods in Ghans rural informal economy . International Journal of Educational development, vol, 27, Issue 4; p, 397- 420.
- Rahimi, Gh. (1999). A study of technical and professional training Educational needs of Ardabil province in year 1378, research project, Technical and Vocational Educational of Organization, Ministry of Labour and Social Affairs (in Persian).
- Sadri, A.(2005). Tecnical and Vocational Education in 1400. Tehran:Education puplisher (in Persian).
- Schwab, R.G (2010). Indigenous People and Vocational Education and Training. International Encyclopedia of Education (Third Edition), p, 289-293.
- Second International congress on technical and vocational education of Unesco (2003). Technical and vocational and training: First century. translate Abdulhosain Nafisi, first edition, Tehran: Institute of Education (in Persian).
- SHabgo Monsef, S.M. (1999). A study of vocational educational and professional training, employment status Gilan Province, research design. Technical and Vocational Educational of Organization of Gilan Province (in Persian).

